

Lucie Králová: ROZUMĚT TELEVIZI

Dokumentární film v produkční kultuře České televize

Filmařka a dokumentaristka Lucie Králová přináší ve své knize první kritickou reflexi vnitřního života České televize, jejich rozhodovacích mechanismů i institucionálních praktik, které formují podobu současného televizního dokumentu. Vhled Lucie Králové do fungování ČT, jehož základem je její disertace obhájená na FAMU v roce 2017, je založen na osobní zkušenosti režisérky a dramaturgyně a zároveň vychází z dlouhodobého zúčastněného pozorování, z mezinárodního srovnání a z pochopení role ČT v širším kulturním poli.

Autorka o knize: „Na několik let jsem se zanořila do neútulných televizních kancelář, střížen a spleťtých chodeb a zapřádala hovory o tom, jak to v televizi chodí, jak se co má a nemá dělat a proč si televizní zaměstnanci myslí, že to jinak nejde. Dlouze jsem se dohadovala s lidmi, kteří měli v systému vyšší funkce než já, protože mě jako dramaturgyni i režisérku zajímalo, oč opírají svá přesvědčení, jak má vypadat dokumentární film ‚vhodný‘ pro televizi, jak má pracovat jeho autor a kdo je jeho divák či divačka, které se říkalo paní z Horní dolní. Zkoušela jsem pochopit, jak se tyto představy o dokumentu formovaly a jaké dopady mají na současnou televizní tvorbu. Opírala jsem se přitom o studia produkční kultury i etnografickou perspektivu. Pozorovala jsem ‚televizní kmen‘ s jeho svébytnými rituály a rozhodovacími procesy, narativy, profesními slovníky a zkoumala, z čeho vyrůstají jeho mocenské a disciplinační mechanismy. Nahrála jsem desítky hloubkových rozhovorů a psala si pět let terénní deník. Z tohoto etnografického výzkumu produkční kultury ČT vznikla kniha *Rozumět televizi*, vycházející z mé disertační práce na FAMU.“

Přes mnohdy kritický pohled však Lucie Králová obhájí pozici České televize jako zásadní a nezastupitelné instituce veřejné služby. Text provázejí unikátní fotografie televizní květeny a interiérů od fotografů a filmařů Jana Daňhela a Jakuba Halouska.

Filmový historik a teoretik Petr Szczepanik v úvodu knihy píše: „Hlavní sílu knihy vidím v ostrém dokumentaristickém vidění a empatii Lucie Králové, které se jakoby ‚přirozeně‘ potkaly s etnografickými metodami a s antropologickým pojetím kultury. Králová nás nezahluje zdánlivě objektivními fakty ani nespřádá dalekosáhlé teorie o systému veřejnoprávních médií. Není to ona, kdo ‚rozumí‘ televizi. Naopak, ukazuje nám, jak svůj ‚českotelevizní svět‘ žijí a interpretují sami jeho aktéři na různých úrovních organizační hierarchie, od frustrovaného řadového dramaturga po mocného šéfa programu. Odhaluje nám tak, jak a proč se v něm zakořenily nepsané, ale obtížně nabouratelné představy o divácích, autorech a žánrech, tedy hlavních stavebních kamenech televizní produkce a tvorby.“

Lucie Králová je režisérka, scenáristka, dramaturgyně a pedagožka katedry dokumentu FAMU. Vystudovala humanitní vědy na UK a dokumentární tvorbu na FAMU, kde absolvovala i doktorské studium. Své texty o dokumentárním filmu publikovala např. v *Iluminaci* nebo *Filmu a době*. Je autorkou řady oceňovaných dokumentárních filmů, uváděných na domácích i zahraničních festivalech a v ČT (např. cena za nejlepší český dokument na MFDF Jihlava za *Zlopravěstné dítě* a *Prodáno*, Křišťálový globus za nejlepší dokument na MFF Karlovy Vary za film *Ztracená dovolená*). Její celovečerní dokumentární opera *KaprKód* (2022) měla premiéru v prestižní Burning Lights Competition na Vision du Réel a získala cenu za nejlepší hudební film na MFF v Krakově. V současnosti připravuje v mezinárodní koprodukcí hybridní dokument *Nasloucháči snů*.

Více informací o této publikaci i dalších edičních počinech Nakladatelství AMU (včetně e-shopu) najdete na adrese: www.namu.cz

Chcete-li knihu redakčně zpracovat, zažádejte si o recenzní výtisk.

[Eva Zavřelová / eva.zavrelova@amu.cz](mailto:eva.zavrelova@amu.cz)